

WELSTANDS- en MONUMENTENCOMMISSIE GEMEENTE DORDRECHT

Secretariaat:
Stadsontwikkeling – Vakteam Stedenbouw
Postbus 8
3300 AA DORDRECHT
Bezoekadres Spuiboulevard 300
E-mail: secretariaatWMC@dordrecht.nl

Verslag Welstands- en Monumentencommissie 14 september 2020

Aanvang: 14.15 u. – 19.45 u.
Locatie: Via Microsoft Teams i.v.m. maatregelen Coronavirus
Aanwezig: Mevr. E. Marcusse (voorzitter), dhr. J. Nauta, dhr. Van der Spuij, mevr. I. de Visser,
dhr. P. Verstraten, dhr. D. Smit (secretaris)

Nr.		Advies
1.	Besloten (1)	
2.	Besloten (2)	
3.	Besloten (3)	
4.	Besloten (4)	
5.	<p>Stationsweg 39 Omschrijving: gevelaanpassing Wabo aanvraag, 1e behandeling</p> <p>Gebiedstype: randen van de 19e-eeuwse schil Welstandsniveau: regulier</p> <p>De aanvragers lichten het plan toe. De ingrepen zijn bedoeld om het pand te verduurzamen en om het te moderniseren.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie waardeert de ambities die uit het plan spreken, zowel wat betreft het verbeteren van de uitstraling van het pand als de maatregelen in het kader van duurzaamheid. Op hoofdlijnen is de commissie positief over het plan.</p> <p>Het pand is gesitueerd aan een voor Dordrecht belangrijke entree van de stad. De definitieve kleur- en materiaalkeuze in relatie tot de omgeving is nu nog niet goed te beoordelen. De commissie vraagt de initiatiefnemers om dit beter inzichtelijk te maken. In de kleurstelling moet het pand niet de concurrentie opzoeken met het 19e eeuwse buurpand, en er moet ook geen sprake zijn van een te hard zwart-wit contrast.</p> <p>De commissie vraagt aandacht voor een zorgvuldige toepassing van</p>	Aanhouden

	<p>bijvoorbeeld zonnepanelen of installaties op het dak (niet zichtbaar vanuit de openbare ruimte) en als aanbeveling geeft zij mee om te kijken naar een goede landschappelijk inpassing. Dat kan hier van grote toegevoegde waarde zijn.</p> <p>De commissie ziet een conform de bovenstaande opmerkingen aangepast / aangevuld plan graag in een volgende vergadering terug en houdt het plan aan.</p>	
6.	<p>Dubbeldamseweg Zuid 187 Omschrijving: nieuwbouwplan Spoorzicht Architect: Bronsvort Blaak Architecten, dhr. Blaak Vooroverleg, 1e behandeling</p> <p>Gebiedstype: Ontwikkelgebieden Welstandsniveau: Ontwikkeling</p> <p>De architect kon via MS Teams niet worden bereikt. De aanvrager licht het plan toe. Ten opzichte van het bestaande gebouw wordt de nieuwe bebouwing compacter. Het gebouw krijgt een gemetselde gevel en het heeft een rustige kleurstelling gekregen. Dhr. Koppelaar (gebiedsmanager) licht toe dat het relatief gesloten gevelbeeld aan 1 zijde het gevolg is van de specifieke situering van het gebouw. Stedenbouw en verkeer zijn akkoord met het plan.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie heeft op hoofdlijnen waardering voor het plan en voor de wijze waarop het is gepresenteerd. Het plan heeft op zichzelf beschouwd een duidelijke beeldtaal, bestaande uit een glasgevel met een daarboven gepositioneerde gemetselde strook. De achtergevel is eenvoudiger vormgegeven. De commissie vraagt de architect om het architectonisch concept meer expliciet te maken: is het een glazen volume met een gemetselde dakrand, of een uitgehold gemetseld volume? De commissie vraagt de architect om nog eens te kijken naar het ontwerp van de afzonderlijke gevels in relatie tot het geheel. Door dit wat rustiger vorm te geven, onderling uit te lijnen en meer 'familie' van elkaar te maken, zal het plan aan kracht winnen.</p> <p>De commissie vraagt om meer inzicht te geven in het gebouw in de context, in de terreininrichting / landschappelijk inpassing van het gebouw. Het zou bijvoorbeeld jammer zijn wanneer de transparante gevel zicht geeft op geparkeerde auto's. De commissie vraagt aandacht voor het transparante gevelbeeld in relatie tot het beoogde gebruik: voorkomen moet worden dat (delen van) de transparante gevel later alsnog moeten worden voorzien van bijvoorbeeld folie. Ook vraagt de commissie aandacht voor het zorgvuldig inpassen van installaties, zonnepanelen e.d. (zodanig positioneren dat deze niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte).</p> <p>De commissie adviseert op hoofdlijnen positief en ziet het plan, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen, graag als aanvraag omgevingsvergunning terug.</p>	<p>Positief, met opmerkingen / aandachtspunten</p>
7.	<p>Van Godewijckstraat 15 Omschrijving: aangepast plan herontwikkeling kantoor tot 31 appartementen. Architect: dhr. de Winter (Raak architecten / KvdK architecten) Wijz. Wabo vergunning, 1e behandeling</p> <p>Gebiedstype: randen van de 19e-eeuwse schil Welstandsniveau: regulier</p>	<p>Aanhouden</p>

	<p>Dhr. Van der Stel (stedenbouwkundige) geeft een korte inleiding en vraagt aandacht voor het ontwerp van de erfafscheidingen.</p> <p>Dhr. De Winter (architect) licht het aangepaste plan toe, en schetst een beeld van de achtergrond daarvan. Het ontwerp is er lichter en rustiger door geworden, wat de architect als een verbetering beschouwd. De erfafscheidingen zijn meegenomen in het ontwerp, maar deze moeten nog in de tekeningen worden aangegeven.</p> <p><i>Reactie commissie</i></p> <p>De commissie heeft waardering voor het plan en onderschrijft de visie van de architect: de aanpassingen zijn een verbetering ten opzichte van het eerdere plan en zijn op hoofdlijnen goed voorstelbaar. De kracht van het architectonische ontwerp zit in de reductie en precisie van de toepassing / detaillering van de schijven en kaders. De 'speelse' beeldlaag van de schijnbaar willekeurig gesitueerde balkons en de verschuivingen van de betonpanelen ter plaatse van de liftkokers verzwakt dit in enige mate. De commissie vraagt de architect om hier nog eens naar te kijken.</p> <p>De commissie adviseert positief op de aanpassingen, maar is nog geheel overtuigd van de nu voorgestelde kleurstelling. De lichte kleur van de betonnen gevel maakt het gebouw weliswaar minder 'zwaar'/ranker dan voorheen, maar dit moet niet leiden tot een zichtbare vervuiling van de gevel (esthetische duurzaamheid).</p> <p>Ook vraagt de commissie zich af hoe de kleur zich verhoudt tot de omgeving, en zij vraagt de architect om dit inzichtelijk te maken. Het kleurbeeld van het gebouw dat met de renders wordt opgeroepen is overtuigender (toont meer contrast) dan het kleurbeeld op basis van de aangegeven kleurnummers.</p> <p>Een hierop aangepast / aangevuld plan kan in de kleine commissie worden besproken. De commissie houdt het plan aan.</p>	
8.	<p>Patersweg ong. omschrijving: het realiseren van 30 appartementen en 18 eengezinswoningen Architect: dhr. Graafmans, dhr. Haers, A3 architecten Wabo aanvraag, 1^e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)</p> <p>Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken Welstandsniveau: Regulier</p> <p>Dhr. Graafmans en dhr. Haers (architecten) lichten het plan toe. Het groen komt in beheer van de woningbouwvereniging. Het plan is aangepast / uitgewerkt conform de eerder door de commissie gemaakte opmerkingen, en mede naar aanleiding van de beoordeling van het kleur- en materiaalgebruik ter plaatse door een deel van de commissie.</p> <p><i>Reactie commissie</i></p> <p>De commissie heeft veel waardering voor het plan, zowel voor het ontwerp op zichzelf als voor de aandacht en precisie die blijkt uit deze uitwerking. De uiteindelijke steenkeuze zal zorgen voor rust en samenhang in het beeld van deze ontwikkeling als geheel.</p> <p>De commissie adviseert positief en benoemt een tweetal aandachtspunten in verband met de esthetische duurzaamheid: het ontwerp/de uitwerking van de balkons / (beton)randen, en de door de architect aan te geven (hoofdlijn van) de dilataties in het metselwerk.</p> <p>Als opmerking geeft de commissie mee dat het wenselijk zou zijn wanneer de zonnepanelen alleen aan de achterzijde zouden worden toegepast. In ieder geval moeten er geen zonnepanelen met een aluminium rand worden</p>	<p>Positief met aandachtspunten / opmerking</p>

	toegepast, en moeten de zonnepanelen zodanig worden verdeeld dat het gaat om een geheel aantal.	
9.	<p>Patersweg Patersweg, Jacob van Ruisdaelstraat, Pieter de Hooghstraat, Johannes Vermeerstraat omschrijving: nieuwbouw 51 woningen Architect: dhr. Graafmans, A3 architecten Wabo aanvraag, 1e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)</p> <p>Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken Welstandsniveau: Regulier</p> <p>Dhr. Graafmans en dhr. Haers (architecten) lichten het plan toe. Het groen komt in beheer van de woningbouwvereniging. Het plan is aangepast / uitgewerkt conform de eerder door de commissie gemaakte opmerkingen, en mede naar aanleiding van de beoordeling van het kleur- en materiaalgebruik ter plaatse door een deel van de commissie.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie heeft veel waardering voor het plan, zowel voor het ontwerp op zichzelf als voor de aandacht en precisie die blijkt uit deze uitwerking. De uiteindelijke steenkeuze zal zorgen voor rust en samenhang in het beeld van deze ontwikkeling als geheel.</p> <p>De commissie adviseert positief en benoemt een tweetal aandachtspunten in verband met de esthetische duurzaamheid: het ontwerp/de uitwerking van de balkons / (beton)randen, en de door de architect aan te geven (hoofdlijn van) de dilataties in het metselwerk.</p> <p>Als opmerking geeft de commissie mee dat het wenselijk zou zijn wanneer de zonnepanelen alleen aan de achterzijde zouden worden toegepast. In ieder geval moeten er geen zonnepanelen met een aluminium rand worden toegepast, en moeten de zonnepanelen zodanig worden verdeeld dat het gaat om een geheel aantal.</p>	Positief met aandachtspunten / opmerking
10.	<p>Singel 271 BS (CvN) Omschrijving: transformatie van kantoorgebouw naar woongebouw Architect: A3 architecten, dhr. Bestman Wabo aanvraag, 1^e behandeling</p> <p>Gebiedstype: Randen van de 19e-eeuwse schil - west Welstandsniveau: Intensief</p> <p>Mevr. Van Nes (vakteam Erfgoed, mede namens het vakteam Stedenbouw) geeft aan dat het plan een positieve ontwikkeling is, onder meer omdat het zal zorgen voor meer levendigheid in de gevel. De balkons zijn binnen de bestaande rooilijn gesitueerd. De begane grond zou gebaat zijn bij wat meer relief in de gevel, bijvoorbeeld door dieper liggende ramen.</p> <p>Dhr. Bestman (architect) licht het plan toe. Het bestaande pand staat grotendeels leeg. De parkeeropgave kan op eigen terrein worden opgelost. Het pand is op een prominente hoek in de stad gesitueerd, en is in de loop van de tijd behoorlijk van uiterlijk veranderd. De aanvraag ziet toe op de bovenbouw, niet op de plint.</p> <p>Het oorspronkelijke beeld van het gebouw (de kozijnindeling, de grote open gevels met horizontale gevelbanden) wordt in het ontwerp zoveel mogelijk hersteld. De balkons geven uitdrukking aan het feit dat het pand een woongebouw wordt. De woonkamers zijn steeds op een hoek gesitueerd; balkons zijn bereikbaar vanuit de woonkamer.</p> <p><i>Reactie commissie</i></p>	Positief, met opmerkingen / aandachtspunten

	<p>De commissie heeft waardering voor het ontwerp en adviseert positief, met enkele opmerkingen / aanbevelingen.</p> <p>De commissie vraagt de architect om nog eens te kijken naar het ontwerp van de balkons. De uitvoering daarvan zal extra opvallen als gevolg van de nu gemaakte ontwerpkeuzes. Beter voorstelbaar is om ofwel te kiezen voor het over de balkons door laten lopen van de gevelband, ofwel van de balkons echt een glazen toevoeging aan de gevel te maken.</p> <p>De kracht van het oorspronkelijke beeld van het gebouw had mede te maken met de gelijkmatig spatiering van de te openen vensters. Dit zorgde voor een ingetogen gevelbeeld. De commissie begrijpt de achtergrond van de nu gemaakte keuzes, maar vraagt de architect om hier nog eens naar te kijken.</p> <p>De commissie vraagt de architect om nog eens te kijken naar de kleurstelling: een te wit / licht gebouw op een donkere / zwarte sokkel is niet wenselijk.</p> <p>Beter voorstelbaar is een minder groot contrast te maken: de lichte bovenbouw iets minder licht en de donkere plint minder donker.</p> <p>De commissie vraagt aandacht voor eventuele installaties en zonnepanelen op het dak: deze moeten niet zichtbaar zijn vanuit de openbare ruimte.</p> <p>Tenslotte geeft de commissie als sterke aanbeveling mee aan de architect en de initiatiefnemer, om na te denken over het in het plan meenemen van de plint.</p> <p>Conclusie: de commissie adviseert positief, met inachtneming van de gemaakte opmerkingen / aanbeveling. Een hierop aangepast plan kan in de kleine commissie worden besproken.</p>	
<p>11.</p>	<p>Blauwpoortplein 9-12 GM (WM) Omschrijving: verbouwing Wabo aanvraag, 1e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)</p> <p>Gebiedstype: Historische binnenstad Welstandsniveau: Intensief</p> <p>Mevrouw Meulenkamp (vakteam Erfgoed) licht het plan toe. Het plan is eerder als vooroverleg behandeld in de commissie, het is aangepast naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen, en het is aangevuld met een bouwhistorisch rapport.</p> <p>Op hoofdlijnen is het vakteam Erfgoed positief over het plan. Het aanleveren van meer details is wenselijk omdat hieruit de omgang met monumentale waarden beter kan worden bepaald. Het detail van het isolatieglas met een aanslaglat is niet wenselijk. Ventilatie-roosters moeten goed in het gevelbeeld worden ingepast.</p> <p>Dhr. Kraamer (architect) licht het plan toe. Het restaurant blijft, en daarboven worden appartementen gemaakt. Monumentale waarden blijven in het ontwerp zoveel mogelijk behouden.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie onderschrijft de in het advies van het vakteam Erfgoed gemaakte opmerkingen en verwijst volledigheidshalve naar dit advies. Het pand heeft een dubbele set trappen. De commissie begrijpt de achtergrond van het nu voorgelegde ontwerp, maar vraagt de architect om de veranderingen van de andere trappen nog eens te bekijken, in relatie tot de monumentale waarden. De nu voorgestelde veranderingen gaan in de ogen van de commissie nogal ver.</p> <p>Wat betreft de detaillering van de vensters: er moet zoveel mogelijk origineel kozijn- en raamhout behouden blijven. Het aantal en de plaats van de voorgestelde ventiliatie-roosters roept vragen op bij de commissie. Zij vraagt om de noodzaak hiervan nader te onderbouwen. Het nu voorgestelde aantal ventilatie-roosters en de plaats daarvan in de gevel, is niet akkoord omdat dit</p>	<p>Aanhouden</p>

	<p>een te grote aantasting vorm van het monument. Het gevelbeeld van de aanbouw aan de achterzijde oogt nu te onrustig. Als aanbeveling geeft de commissie mee om te bekijken of het mogelijk is om het daglicht via het dak te halen, in plaats van de gevel. De commissie vraagt om inzichtelijk te maken of en hoe de gevel wordt gereinigd.</p> <p>De commissie houdt het plan aan en ziet een hierop aangepast / aangevuld plan graag in een volgende vergadering terug. Het plan kan dan in de kleine commissie worden besproken.</p>	
<p>12.</p>	<p>Bosboom Toussaintstraat 62 GM (JK) Omschrijving: verbouw en nieuwbouw tot zorg-appartementen en Durf Architect: Stijl architectuur, dhr. Rijvers Wabo aanvraag, 1e behandeling (eerder behandeld als vooroverleg)</p> <p>Gebiedstype: Tuinwijken Welstandsniveau: Regulier</p> <p>Mevrouw Katsman (vakteam Erfgoed) licht het plan toe. Het plan is eerder beoordeeld als vooroverleg. Het vakteam Erfgoed is positief en enthousiast over het plan (in meerdere opzichten een 'schoolvoorbeeld'), met een aantal (kleine) opmerkingen. Zo is de nieuwe deur in de bestaande school in de ogen van het vakteam Erfgoed een te kleine ingreep om een afwijkend uiterlijk te rechtvaardigen: een ontwerp in lijn met de bestaande deuren is hier beter passend. Liever geen dubbel glas met opdeklat toepassen, maar het detail behouden. De bijeenkomstruimte aan de linkerzijde van het pand lijkt nog weinig te zijn vormgegeven.</p> <p>Dhr. Rijvers (architect) licht het plan toe. Het plan is aangepast naar aanleiding van de eerder door de commissie gemaakte opmerkingen. Wat betreft de nieuwbouw is onder meer gekeken naar het ontwerp van het knik- of schanierpunt. Elementen van de bestaande school zijn in de nieuwbouw gebruikt.</p> <p>Wat betreft de bijeenkomstruimte aan de linkerzijde van het pand is het idee om aan de bestaande situatie weinig te veranderen, en om in de binnenruimte het gevoel van een buitenruimte op te roepen. De raampjes ter plaatse van het toilet blijven behouden, maar worden weggewerkt. Dit gezien de verwarring die dit zou kunnen opleveren gelet op het beoogde gebruik.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie vindt het een mooi <i>complimentair</i> plan en complimenteert de architect. De commissie onderschrijft het advies van het vakteam Erfgoed en verwijst volledigheidshalve naar de hierin gemaakte opmerkingen.</p> <p>De commissie vraagt om nog eens een keer te kijken naar het hergebruiken van de ramen die door de 'kubussen' in de gangen verdwijnen. De suggestie van de architect, deze ramen een rol geven in het inbouwpakket van een van de gebruikers, is goed voorstelbaar.</p> <p>De commissie vraagt aandacht voor het ontwerp van de overkapping. Deze moet niet strak op de bestaande luifel komen te liggen, maar enigszins worden losgehouden.</p> <p>De commissie begrijpt de achtergrond van het niet zichtbaar maken van de toiletramen, maar het is wenselijk om de raamsparing wel herkenbaar te maken in het beeld.</p> <p>Conclusie: de commissie adviseert positief met inachtneming van de gemaakte opmerkingen. Een hierop aangepast plan (incl. kozijndetails) ziet de commissie graag in de kleine commissie terug.</p>	<p>Positief, met opmerkingen</p>

<p>13.</p>	<p>Distripark Dordrecht kavel 5a Omschrijving: bedrijfsgebouw Architect: Design Logic, dhr. Tax Vooroverleg, 1e behandeling</p> <p>Gebiedstype: Ontwikkelgebieden Welstandsniveau: Ontwikkeling Beeldkwaliteitplan Dordtse Kil IV</p> <p>Dhr. Van der Stel (stedenbouwkundige) geeft een korte toelichting. Plannen in dit gebied bestaan veelal uit een grote hal met een kantoor. Op deze plek was beoogd om onderscheidend te zijn ten opzichte van de andere kavels, maar een dergelijk initiatief heeft zich niet aangediend. In vormentaal en kleurstelling tracht het ontwerp alsnog invulling te geven aan de beoogde onderscheidendheid ten opzichte van de andere bebouwing.</p> <p>Dhr. Tax (architect) licht het ontwerp toe. De indeling van het terrein en de situering van het gebouw hangt samen met de eisen ten aanzien van een logistiek gebouw. Er is getracht om, indachtig de gevraagde verbijzondering, een andere kleurstelling te gebruiken. Hierbij wordt ook aangesloten op het ontwerp van een nabijgelegen pand, wat door het bureau in samenwerking met architectenbureau RoosRos is ontworpen. Op de tekening staat per abuis een hekwerk aangegeven, maar dit komt er niet. Het gebouw zal voldoen aan BREEAM eisen.</p> <p><i>Reactie commissie</i> De commissie begrijpt de achtergrond van het plan (in essentie een grote doos), maar zij mist verbeelding en creativiteit in het ontwerp. In het ontwerp kan op vele manieren invulling worden gegeven aan de op deze kavel gevraagde onderscheidenheid. Het gebouw zal immers in belangrijke mate het gezicht van dit bedrijventerrein zijn. Voorstelbaar is bijvoorbeeld een bepaalde bewerking van de gevel, een bijzonder materiaal of een bijzondere materiaaltoepassing. Ook kan de invulling van het in het beeldkwaliteitplan benadrukte begrip 'duurzaamheid' worden aangegrepen. Het is wenselijk de gesloten gevel een bepaalde geleiding te geven, bijvoorbeeld door middel van ramen of het maken van een plint. De entree van het gebouw is nog nog onvoldoende herkenbaar. De commissie vraagt om dit duidelijker architectonisch vorm te geven. De commissie vraagt aandacht voor de inpassing van mogelijke andere bouwwerken op het terrein zoals een fietsenstalling, rokersruimte, etc. Dit moet goed in het ontwerp worden geïntegreerd.</p> <p>De commissie constateert dat het in het beeldkwaliteitplan beoogde kleurenpalet niet echt uit de verf is gekomen in de plannen die de commissie tot nu toe heeft beoordeeld. De kleurstelling zoals nu voorgesteld (deels terra cotta) is een welkome afwisseling en goed voorstelbaar.</p> <p>De commissie houdt het plan aan en ziet een hierop aangepast plan graag in een volgende vergadering terug.</p>	<p>Aanhouden</p>
<p>14.</p>	<p>Gravensingel 102 Omschrijving: renovatie zwembad de Dubbel Architect: IBD, dhr. Hoogstad (uitwerking: Van Es architecten) Wabo aanvraag, 1e behandeling</p> <p>Gebiedstype: Wederopbouw – stratenwijken Welstandsniveau: Regulier</p> <p><i>Reactie commissie</i></p>	<p>Positief</p>

	<p>Ten opzichte van het eerder als vooroverleg aan de commissie voorgelegde plan zijn de in deze aanvraag voorgestelde ingrepen bescheiden te noemen. Uit het plan blijkt evenwel dat met een beperkt aantal ingrepen een grote verbetering van de aanblik van het zwembad kan worden bereikt. Het hiermee als het ware 'opschonen' van een dergelijk gebouw loont. Het plan is akkoord.</p>	
<p>15.</p>	<p>Rondvraag</p> <ul style="list-style-type: none"> - E-mail i.v.m een voorgestelde verandering va het gevelbeeld van het door architectenbureau Mies ontworpen pand op bedrijventerrein Dordste Kil IV. Reactie commissie: het 'door de plint zakken' van de kozijnen doet in de ogen van de commissie afbreuk aan de helderheid die het plan kenmerkt. De aanpassing is een onlogische stap en is niet akkoord. - In verband met de eindtijd van de vergadering stelt de commissie voor om voortaan eerder te beginnen met de vergadering. De secretaris bekijkt / gaat na of dit mogelijk is. 	